

บทที่ 4

เขตการค้าเสรีระหว่างไทยและออสเตรเลีย

สถานการณ์ก่อนการเปิดเขตการค้าเสรีระหว่างไทยและออสเตรเลีย ภาพรวมการค้าระหว่างไทยและออสเตรเลียก่อนมีการทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีไทยและออสเตรเลีย โดยมูลค่าการค้าระหว่างประเทศของออสเตรเลียมียอดส่วนเพียงร้อยละ 34.5 ของ GDP และมีมูลค่าส่งออกอยู่ในอันดับที่ 25 ของโลก ขณะที่มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของไทยมีสัดส่วนถึงร้อยละ 110.9 ของ GDP และมีมูลค่าส่งออกอยู่ในอันดับที่ 24 ของโลก โดยเมื่อทำการคิดมูลค่าการค้าระหว่างไทยและออสเตรเลีย พบว่าการค้าของไทยไปยังออสเตรเลียมียอดค้าร้อยละ 2.4 ของมูลค่าการค้ารวมของไทย และการค้าของออสเตรเลียมายังไทยมีมูลค่าร้อยละ 2.3 ของมูลค่าการค้ารวมของออสเตรเลีย สินค้าส่งออกของประเทศไทยที่ไปยังออสเตรเลีย คือ รถปิคอัพและรถยนต์ เครื่องปรับอากาศ อาหารทะเลกระป๋องและอาหารทะเลแปรรูป ขณะที่สินค้านำเข้าจากออสเตรเลียที่สำคัญของไทยคือ ทองคำ อลูมิเนียม ทองแดง ฝ้าย นมและครีมเป็นต้น โดยส่วนใหญ่ไทยจะเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้า การจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างกันมีผลให้ไทยและออสเตรเลียทยอยลดอัตราภาษีลง โดยอัตราภาษีของออสเตรเลียมียอดเป็น 0 พันที่ ร้อยละ 83 ของรายการทั้งหมด อีกร้อยละ 13 จะลดลงในปี 2553 และที่เหลืออีกร้อยละ 4 จะลดลงในปี 2558 ส่วนอัตราภาษีของไทย จะลดลงเป็น 0 พันที่ ร้อยละ 53 ของรายการสินค้าทั้งหมด และร้อยละ 41 ภายในปี 2553 และที่เหลือร้อยละ 6 จะลดลงภายในปี 2558 และ 2563 ยกเว้นนมและครีมเท่านั้นที่จะลดลงในปี 2568 ดังนั้นผลกระทบในแง่บวกภายหลังที่มีการทำสัญญาข้อตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างไทยและออสเตรเลีย จึงมีผลไม่สูงมากนัก เนื่องจากมูลค่าการค้าระหว่างไทยและออสเตรเลียอยู่ในระดับที่ไม่สูงมากนัก

4.1 ความเป็นมาของเขตการค้าเสรีระหว่างไทยและออสเตรเลีย

ออสเตรเลียเป็น 1 ใน 6 ประเทศที่คณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (กนศ.) มีมติในที่ประชุม กนศ. ครั้งที่ 1/2544 เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2544 ให้กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบัน) ทบทวนเพื่อทำการศึกษาร่วมกันถึงความเป็นไปได้ของการจัดทำความตกลงการค้าเสรีแบบทวิภาคีในระหว่างการประชุมระดับรัฐมนตรีขององค์การการค้าโลก (WTO Ministerial Conference) ที่จัดขึ้น ณ กรุงโดฮา ประเทศกาตาร์ เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2544 นายอดิศักดิ์ โพธารามิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ไทยและนายมาร์ค เวล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและการค้าออสเตรเลีย ได้แสดงการยืนยันร่วมกันว่า ทั้งสองประเทศตกลงที่จะดำเนินการศึกษาร่วมกัน (Joint Scoping Study) เกี่ยวกับการทำข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างกัน หลังจากนั้นกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ และกระทรวงการต่างประเทศและการค้าออสเตรเลียร่วมกันศึกษา โดยทำการศึกษาแล้วเสร็จในเดือนเมษายน 2545 ใช้เวลาร่วมกัน 6 เดือน โดยมีข้อเสนอแนะให้รัฐบาลประเทศทั้งสองพิจารณาดำเนินการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรี เพื่อขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างกัน

ต่อมาเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2545 นายกรัฐมนตรีของทั้งสองประเทศได้ประกาศร่วมกันถึงเจตนารมณ์ที่จะเริ่มการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรี โดยนอกจากจะเป็นการเปิดเสรีด้านการค้าสินค้า บริการและการลงทุนแล้ว ยังรวมถึงความร่วมมือทางเศรษฐกิจในสาขาต่างๆ ที่มีความสนใจร่วมกัน

4.2 ข้อตกลงเขตการค้าเสรีไทย – ออสเตรเลีย

ยกเลิกอากรศุลกากรสำหรับสินค้านำเข้าโดยจะนำไปใช้กับสินค้าที่มีแหล่งกำเนิดจากประเทศภาคี การยกเลิกนั้นจะต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนตามที่กำหนดไว้ในพิคัดอัตราศุลกากร และการลดภาษีจะเริ่มในวันแรกที่ข้อตกลงนี้มีผลบังคับใช้ และดำเนินการต่อเนื่องในวันที่ 1 มกราคมของทุกๆปี และประเทศภาคีไม่สามารถขึ้นอากรศุลกากรศุลกากรที่มีอยู่เดิม หรือกำหนดอากรศุลกากรขึ้นมาใหม่สำหรับสินค้าที่มีแหล่งกำเนิดจากประเทศภาคี ค่าธรรมเนียม และค่าภาระต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและการส่งออก จะต้องสอดคล้องกับข้อ VII (1) ของแกตต์ 1994 ที่จะถูกจำกัดอยู่ในปริมาณของการให้บริการ และจำกัดไม่เป็นการปกป้องสินค้าภายในโดยทางอ้อมหรือเป็นการเรียกเก็บภาษีเพื่อวัตถุประสงค์ทางการคลัง

4.2.1 การลดภาษีสินค้า

ออสเตรเลีย เสนอลดภาษีเหลือ 0% ในวันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ประมาณ 83% ของรายการสินค้า เช่น รถยนต์ที่นั่ง รถปิกอัพ และสับรคระป่อง ส่วนที่เหลือจะทยอยลดภาษีเหลือ 0% ภายในปี พ.ศ. 2553 และ 2558 โดยอัตราภาษีสิ่งทอ และปลาหูนากะป่องจะเป็นศูนย์ ในปี 2553 และสินค้าจำพวกเสื้อผ้าจะเป็นศูนย์ ในปี 2558 ไทย เสนอลดภาษีเหลือ 0% ในวันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ประมาณ 49% ของรายการสินค้า สินค้าดังกล่าว ได้แก่ ผักและผลไม้ อาหารสำเร็จรูป อัญมณีและเครื่องประดับ รถยนต์ และรถปิกอัพ ส่วนที่เหลือจะทยอยลดภาษีเหลือ 0% ภายในปี พ.ศ. 2553 สินค้าดังกล่าว ได้แก่ หุ่นากะป่อง สิ่งทอ รองเท้า ชิ้นส่วนยานยนต์ เหล็ก เคมีภัณฑ์ พลาสติก ยกเว้นสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรมบางรายการที่มีความอ่อนไหวภาษีจะเหลือ 0% ภายใน 10 15

และ 20 ปี เช่น เนื้อวัวผลิตภัณฑ์นม และเนย โดยมาตรการปกป้องพิเศษ สำหรับสินค้าในบางรายการ

กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า ประเทศภาคีใช้หลัก

- 1) สินค้าที่ผลิตโดยใช้วัตถุดิบในประเทศทั้งหมด (Wholly obtained)
- 2) การแปรสภาพอย่างเพียงพอ (Substantial Transformation)
- 3) กำหนดมูลค่าวัตถุดิบ (Regional Value Content : RVC)

โดยคำนวณสัดส่วนมูลค่าวัตถุดิบในภูมิภาค ได้จากสูตร

$$RVC = \frac{FOB - VMN}{FOB} * 100$$

โดยที่ RVC = สัดส่วนมูลค่าวัตถุดิบของภูมิภาคซึ่งแสดงเป็นร้อยละ

FOB = ราคา FOB ของสินค้า

VMN = ราคา CIF (ต้นทุน ค่าประกันภัย และค่าขนส่ง) ของวัตถุดิบทั้งหมดที่ไม่ได้มีแหล่งกำเนิดในภูมิภาค

ประเทศคู่ภาคีสามารถใช้ หรือคงไว้ซึ่งมาตรการด้านการนำเข้า เพื่อเป็นการจัดสรรการนำเข้าในโควตาที่กำหนดไว้ ถ้าหากว่ามาตรการเหล่านั้นไม่ส่งผลให้เกิดการจำกัดทางการค้าต่อสินค้านำเข้าเพิ่มเติมจากผลกระทบในการใช้มาตรการโควตาทันที เมื่อได้รับการร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษรจากอีกฝ่ายหนึ่ง ประเทศภาคีที่ใช้หรือตั้งใจใช้มาตรการด้านการนำเข้าเหล่านั้น จะต้องหารือเพื่อพิจารณาบททวนการใช้มาตรการนั้นๆ นอกจากนี้ประเทศภาคีอาจเร่งยกเลิกอากรศุลกากรของสินค้าที่ได้แหล่งกำเนิดได้หากว่าสถานการณ์ทางเศรษฐกิจเอื้ออำนวย หรือได้รับการร้องขอจากประเทศภาคี การเร่งยกเลิกอากรศุลกากรนี้จะมีผลบังคับใช้ภายหลังจากที่คู่ภาคีได้แลกเปลี่ยนเอกสารลายลักษณ์อักษรที่แจ้งว่าคู่ภาคีได้ดำเนินขั้นตอนทางกฎหมายในเสร็จสิ้นแล้ว และในที่สุดตกลงกันได้

4.2.2 การจกซื้อจัดจ้างของรัฐ

ประเทศคู่ภาคีจกต้องจัดตั้งคณะทำงานอันประกอบด้วยผู้แทนภาครัฐของคู่ภาคี ซึ่งทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐบาล คณะทำงานนี้จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในเรื่องการส่งเสริมการปฏิบัติเพื่อความโปร่งใส ความคุ้มค่าของเงิน การแข่งขันอย่างเปิดกว้าง และมีประสิทธิภาพ การปฏิบัติอย่างเป็นธรรม ความรับผิดชอบ และการไม่เลือกปฏิบัติสำหรับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของรัฐเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยใช้หลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (Nation

Treatment) และหลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (Most – Favored Nations) เช่นเดียวกับข้อตกลงเขตการค้าเสรีสหรัฐฯ- ออสเตรเลีย

ประเทศภาคีต้องตีพิมพ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง และการเปลี่ยนแปลงหรือการเพิ่มเติมลงในข้อมูลเหล่านี้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบการกระทำนั้นด้วย โดยประเทศคู่ภาคีจะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลในเรื่องนโยบายและวิธีปฏิบัติเรื่องการจัดการจัดซื้อจัดจ้างของภายใต้หลักการทางกฎหมายข้อบังคับ และนโยบายของทั้งสองประเทศ

4.2.3 การลงทุน

ประเทศคู่ภาคีต้องให้การปฏิบัติต่อการลงทุนทุกประเภท และนักลงทุนของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งไม่ต้องไปกว่าที่ภาคีนั้นปฏิบัติต่อการลงทุนในอาณาเขตของประเทศตน โดยค่อยๆ เจริญเปิดเสรีในธุรกิจที่มีความพร้อมทุกๆ 3 ปี ออสเตรเลีย ให้หลักประกันว่าคนไทยสามารถเข้าไปลงทุนในธุรกิจทุกประเภทได้ 100% ยกเว้น หนังสือพิมพ์ การกระจายเสียง การขนส่งทางอากาศ ใดๆก็ตาม หากเป็นการลงทุนที่มีขนาดเกิน 10 ล้านดอลลาร์ – ออสเตรเลีย จะต้องขออนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาการลงทุนของต่างชาติก่อน

ไทย เปิดให้ออสเตรเลียเข้ามาลงทุนในธุรกิจซึ่งเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ ใช้เงินลงทุนสูง และรัฐมีนโยบายส่งเสริมการลงทุน โดยให้ชาวออสเตรเลียถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 60 และกำหนดขนาดพื้นที่ และเงินลงทุนขั้นต่ำไว้เป็นเงื่อนไขด้วย เช่น ศูนย์แสดงสินค้านานาชาติ หอประชุม การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภค สถาบันอุดมศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โรงแรมขนาดใหญ่ อุทยานสัตว์น้ำมารีน่า และเหมืองแร่

4.2.4 การเคลื่อนย้ายทุน

เมื่อได้รับคำร้องขอโดยผู้ลงทุนของฝ่ายภาคีอีกฝ่าย ภาคีแต่ละฝ่ายจะยอมให้เงินทุนทั้งปวงของผู้ลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในอาณาเขตของตน โดยเงินลงทุนนั้นรวมถึง ทุกขั้นตอน รวมถึงผลตอบแทนต่างๆ เงินที่ได้รับจากการขาย หรือการขายบางส่วน หรือการเลิกลงทุน การชำระคืนการชำระความสูญเสียที่อ้างถึงได้ และรายได้และค่าตอบแทนของบุคคลที่ได้รับจากต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน

ในเรื่องการโอนเงินจะต้องใช้อัตราแลกเปลี่ยนตลาดที่มีอยู่ในวันที่ทำการโอน ซึ่งสอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ และนโยบายของภาคีซึ่งรับการลงทุนประเทศภาคีอาจห้ามการโอนด้วยการใช้กฎหมายของตนอย่างเที่ยงธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และข้อสัดย์ในเรื่องที่เกี่ยวกับภาวะ

ล้มละลาย การล้มละลาย หรือการป้องกันสิทธิของเจ้าหนี้ หรือประกันความพอใจของคำตัดสินในกระบวนการศาล

4.2.5 การริบทรัพย์และการจ่ายเงินชดเชย

ภาคีทั้งสองฝ่ายไม่สามารถโอนกิจการนักลงทุนมาเป็นของรัฐ ริบทรัพย์ หรือวางมาตรการที่มีผลกระทบเทียบเท่ากับการโอนเป็นของรัฐ หรือการริบทรัพย์การลงทุนของอีกฝ่ายหนึ่ง ยกเว้นว่าเป็นการทำเพื่อสาธารณรัฐประโยชน์ หรือการดำเนินการตามกฎหมายภายใต้หลักการไม่เลือกปฏิบัติ และชดเชยโดยทันที อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิผล ค่าชดเชยดังกล่าวจะคำนวณบนพื้นฐานของมูลค่าการตลาดของการลงทุนโดยทันทีก่อนการเวนคืน หรือหลังการเวนคืนที่จะเกิดขึ้น และต้องเป็นที่ทราบของสาธารณะ หากไม่สามารถหามูลค่าที่แน่นอนได้ จะต้องชดเชยตามหลักประมวลมูลค่า และหลักความเที่ยงธรรม ซึ่งเป็นหลักยอมรับทั่วไปตามความเหมาะสม ค่าชดเชยนั้นๆ จะต้องชำระโดยไม่ล่าช้า และให้รวมถึงอัตราดอกเบี้ยในเชิงพาณิชย์ และสามารถโอนได้อย่างเสรีระหว่างอาณาเขตของคู่ภาคีในสกุลเงินตราที่ใช้ได้โดยเสรี

กระบวนการระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐกับนักลงทุน

ในกรณีที่มีข้อพิพาทระหว่างรัฐ และนักลงทุนของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนทั้งปวง จะต้องมีการปรึกษาระหว่างคู่ภาคี โดยปราศจากที่ที่จะบังคับกรณีพิพาทอย่างฉันทมิตร หากข้อพิพาทดังกล่าวผู้ลงทุนอาจ

- 1) เริ่มขึ้นที่หน่วยงานด้านศาลหรือบริหารที่มีอำนาจ โดยเป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบข้อภาคีที่รับการลงทุนหรือ
- 2) ระงับโดยอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศเฉพาะกิจที่ตั้งขึ้นภายใต้กฎว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของคณะกรรมการสิทธิประชาชาติว่าด้วยกฎเกณฑ์การค้า

ระหว่างประเทศ (UNCITRAL)

ในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทการลงทุน ไม่ว่าจะในขั้นตอนใดๆ ของการไกล่เกลี่ยหรือการตัดสินโดยอนุญาโตตุลาการ หรือการรับรองคำตัดสิน ภาคีจะไม่อ้างสิทธิ์ว่าผู้ลงทุนได้รับหรือจะได้รับซึ่งประโยชน์จากการประกัน หรือสัญญาประกัน การชดเชยค่าเสียหาย หรือค่าทดแทนอื่นๆ สำหรับการสูญเสียที่กล่าวทั้งปวงหรือเพียงบางส่วน สำหรับกรณีที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีตามบทนี้ คำตัดสินของอนุญาโตตุลาการที่ตั้งขึ้นภายใต้ข้อนี้ จะอยู่บนพื้นฐานของข้อบทความตกลงที่มีอยู่ รวมถึงกฎที่ใช้ในกฎหมายระหว่างประเทศ และกฎหมายภายในประเทศ โดยคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการจะถือเป็นการสิ้นสุด และผูกพันภาคีให้ปฏิบัติตามคำตัดสิน

4.2.6 สิทธิทรัพย์สินทางปัญญา

“สิทธิทรัพย์สินทางปัญญา” ในข้อตกลงนี้หมายถึง สิทธิในลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียง สิทธิทางการค้า สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์การออกแบบผลิตภัณฑ์ สิทธิบัตร การออกแบบผังภูมิวงจร สิทธิในพันธุ์พืชและสิทธิในความลับทางการค้า ตามที่ได้นิยาม และบัญญัติภายใต้ความตกลงองค์การการค้าโลกว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า

ประเทศคู่ภาคีจะต้องปฏิบัติตามข้อตกลงขององค์การการค้าโลกว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (The WTO Agreement on Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights, 1994 , The TRIPS Agreement) และความตกลงพหุภาคีอื่นๆ ที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาที่ภาคีทั้งสองเป็นสมาชิกอยู่ นั้นหมายความว่ามาตรฐานในข้อตกลงนี้อยู่ในระดับเดียวกับการค้าเสรีสหรัฐฯ – ออสเตรเลียนั่นเอง

4.2.7 เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ และสิทธิบัตร

ข้อตกลงนี้ให้ความสำคัญในเรื่องของกรบั้งคับใช้ และการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา โดยให้ความสำคัญในตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกำหนดไว้ในข้อตกลงว่า ภาคีแต่ละฝ่าย เมื่อได้รับข้อมูลหรือกรรื่องเรียนจะดำเนินการเพื่อป้องกันการส่งออกสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์หรือเครื่องหมายการค้า โดยต้องสอดคล้องกับกฎหมายระเบียบและนโยบายภาคนั้น

การบั้งคับใช้ทรัพย์สินทางปัญญา

ประเทศคู่ภาคีตกลงที่จะร่วมมือกัน เพื่อจำกัดการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของสินค้า ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ระเบียบหรือนโยบายของภาคนั้นๆ ความร่วมมือดังกล่าวอาจจะประกอบไปด้วย

- 1) การแจ้งรายชื่อศูนย์กลางการปราบปรามละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา
- 2) การแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการละเมิดระหว่างหน่วยงาน ที่รับผิดชอบในการปราบปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ในทรัพย์สินทางปัญญา
- 3) การหารือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านนโยบายเกี่ยวกับการปราบปรามการ

ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาในเวทีระดับพหุภาคี และระดับภูมิภาค

- 4) กิจกรรม และความริเริ่มอื่นๆ ในการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาตามที่คู่ภาคีจะกำหนดร่วมกัน

ประเทศคู่ภาคีตกลงที่จะแลกเปลี่ยนข้อมูล และเอกสารเกี่ยวกับโครงการให้ความรู้และความตื่นตัวในทรัพย์สินทางปัญญา และการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ตามแต่ที่จะอนุญาตภายใต้

กฎหมาย ระเบียบ และนโยบายของและภาคี และประเทศคู่ภาคีตกลงที่จะสนับสนุน และอำนวยความสะดวกเรื่องการพัฒนาการติดต่อ และความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐบาล สถาบันการศึกษา องค์กร และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการป้องกัน และพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญา

4.2.8 การเข้าถึงตลาดสินค้าเกษตร

1) การอุดหนุนการส่งออกสินค้าเกษตร

ประเทศคู่สัญญามีวัตถุประสงค์ร่วมกันในการยกเลิกการอุดหนุนการส่งออกสินค้าเกษตรตามกรอบพหุภาคี และองค์การการค้าโลก โดยทั้งสองประเทศจะไม่ใช่ หรือคงไว้ซึ่งการอุดหนุนส่งออกสินค้าเกษตรใดๆ ที่ส่งออกไปยังอีกประเทศหนึ่ง และป้องกันมิให้มีการอุดหนุนส่งออกสินค้าเกษตรรูปแบบใหม่ๆ ขึ้นมา และประเทศภาคีต้องแจ้งให้อีกประเทศหนึ่งทราบล่วงหน้า และหารือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบาย หรือมาตรการที่เกี่ยวข้อง โดยจะต้องมีการติดต่อสื่อสารกันให้มากขึ้น เพื่อลดการบิดเบือนทางการค้าอาจเกิดขึ้นได้

2) มาตรการปกป้องพิเศษสำหรับสินค้าเกษตรที่อ่อนไหว

ประเทศภาคีสามารถใช้มาตรการปกป้องพิเศษกับสินค้าได้ตามที่กำหนด เพื่อให้ระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับอุตสาหกรรมภายในประเทศในการปรับตัว กล่าวคือ หากมีการนำเข้าสินค้านี้เกินปริมาณที่กำหนด (trigger volume) ประเทศผู้นำเข้าสามารถกลับไปขึ้นภาษีที่อัตราเดิมก่อนเริ่มลดหรืออัตรา MFN ในขณะนั้น โดยใช้อัตราใดอัตราหนึ่งที่ต่ำกว่า ดังเช่น เนื้อวัว และเนื้อหมู เครื่องในวัวและเครื่องในหมู เครื่องในสัตว์อื่นๆ นมและครีม หางนม เนย ไขมันนม เนยแข็ง บัตเตอร์มิลค์ และสัสมเนดคาร์นิน โดยการใช้นโยบายการนำเข้าที่มีความโปร่งใส และจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร ให้ข้อมูลข่าวสารแก่อีกประเทศหนึ่ง และประเทศภาคีไม่ควรใช้มาตรการปกป้องพิเศษกับสินค้าที่ใช้กับมาตรการใดๆ แล้วภายใต้ข้อ XIX ของเกณฑ์ 1994 และความตกลงขององค์การการค้าโลกที่ว่าด้วยมาตรการปกป้องและเกี่ยวข้องอื่นๆ

4.2.9 นโยบายการแข่งขัน

ภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องส่งเสริมการแข่งขัน โดยกำหนดระเบียบปฏิบัติที่จัดการแข่งขันในอาณาเขตของตน และกำหนดวิธีการและมาตรการที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพเพื่อยับยั้งการปฏิบัติดังกล่าว มาตรการที่ภาคีแต่ละฝ่ายใช้ในการปฏิบัติยุติการแข่งขัน การดำเนินการบังคับใช้มาตรฐานเหล่านั้น จะต้องสอดคล้องกับหลักความโปร่งใส เหมาะสมกับการเวลา คารไม่เลือกปฏิบัติ เข้าใจได้ง่าย และเป็นไปอย่างเสมอภาค โดยทั้งสองประเทศจะต้องคำนึงถึงความสำคัญของการร่วมมือ

และประสานงานกัน เพื่อบรรลุผลลัพธ์ของการบังคับใช้ภายใต้กฎหมายการแข่งขันของแต่ละประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้ความสำคัญในข้อมูลที่ไม่ควรเปิดเผยของแต่ละฝ่าย และคู่ภาคีจะต้องประกาศกฎหมายที่สนับสนุนการแข่งขันอย่างเป็นธรรม และกฎหมายที่ว่าด้วยการปฏิบัติที่จำกัดการแข่งขันของแต่ละฝ่ายอย่างเป็นทางการ หรือยินยอมให้สาธารณชนสามารถเข้าถึงกฎหมายดังกล่าวได้โดยง่าย

4.2.10 การอำนวยความสะดวกด้านการค้า

ดำเนินการแข่งขันร่วมกัน เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า และลงทุนระหว่างประเทศสมาชิก และส่งเสริมสร้างความตกลง ความร่วมมือในเรื่องของกฎระเบียบทางเทคนิค โดยเป็นการจัดทำในภาคของอุตสาหกรรมที่สมัครใจ และในบริบทของเอเปก ในข้อบังคับในบทนี้จะไม่คำนึงถึงแหล่งกำเนิดของสินค้าสำหรับสินค้าทั้งหมดที่มีการซื้อขายกัน ยกเว้นจะระบุในกฎระเบียบทางเทคนิคของภาคี ทั้งสองประเทศนี้จะต้องพยายามให้กฎระเบียบทางเทคนิคนี้มีความกลมกลืนกัน และจะต้องพิจารณายอมรับว่ากฎของอีกฝ่ายมีความเท่าเทียมกัน หากว่า กฎระเบียบนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ของอีกฝ่ายได้อย่างพอใจ ประเทศคู่ภาคี ต้องจัดหน่วยงานเพื่อประสานงานเพื่อทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานความสะดวกในการดำเนินการในแต่ละอุตสาหกรรมและการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน โดยทั้งสองประเทศจะต้องสนับสนุนในหน่วยงานของตน ร่วมมือกับหน่วยงานมาตรฐานภายในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่งตามความเหมาะสม การเข้าร่วมมาตรฐานต่างๆ

จากข้อมูลในประเด็นสำคัญของข้อตกลงทั้งสอง พบว่าข้อตกลงมีความคล้ายคลึงกันในหลายๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการค้าสินค้า บริการ การลงทุนและกระบวนการระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐบาลกับนักลงทุน ซึ่งกล่าวได้ว่ากลไกการเจรจาเป็นตัวผลักดันให้ข้อตกลงมีส่วนคล้ายกัน เช่นนี้ นอกจากนี้ ข้อตกลงเขตการค้าเสรีไทย – ออสเตรเลีย อาจนำข้อตกลงของประเทศสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย มาใช้เป็นตัวอย่างในการเจรจาเพื่ออำนวยความสะดวกในการเจรจาของทั้งสองประเทศเอง และเพื่อเป้าหมายในการดำเนินการเจรจาที่จะมีขึ้นระหว่างประเทศไทย และสหรัฐอเมริกาก็เป็นได้

4.2.11 สุขอนามัย(SPS Measures)

ทั้งสองฝ่ายจะจัดตั้งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเรื่องมาตรการสุขอนามัยเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าสำคัญ (priority products) ของทั้งสองประเทศ ซึ่งของไทยประกอบด้วย มังคุด ลำไย ลิ้นจี่ ทุเรียน สับปะรดเนื้อไก่กึ่ง มะม่วง และปลาชวยงาม ส่วนของออสเตรเลีย

ประกอบด้วย ส้ม ผัก stonefruits แอปเปิ้ล มักรัง วัวมีชีวิต และอาหารสัตว์เลี้ยง รวมทั้งให้มีการจัดทำความเท่าเทียมกัน (equivalence) ของระบบ SPS โดยฝ่ายไทย เสนอให้ดำเนินการในสาขาประมง สัตว์ปีก และผักผลไม้ ส่วนออสเตรเลียเสนอสาขาเนื้อสัตว์ และผลิตภัณฑ์นมโดยมีการระบุข้อความในความตกลงฯ ไว้อย่างชัดเจนว่าจะดำเนินการตามแผนงาน ให้มีความคืบหน้าในเรื่องการเข้าสู่ตลาดอย่างเป็นรูปธรรมได้ภายใน 2 ปี นอกจากนี้ ออสเตรเลียจะประกาศให้ มังคุด ลำไย ลิ้นจี่ เริ่มเข้าตลาดออสเตรเลียได้ตั้งแต่ต้นปี 2547

4.2.12 กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า (ROOs)

วิธีการกำหนดแหล่งกำเนิดสินค้าในหมวดสินค้าที่มีการค้าระหว่างกันส่วนใหญ่จะใช้วิธีการเปลี่ยนพิกัดสินค้าโดยถือกระบวนการผลิตเป็นสำคัญ (substantial transformation) ยกเว้นในบางหมวด เช่น สินค้าพลาสติก แก้วและเครื่องแก้ว ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า ยานยนต์และชิ้นส่วน ที่จะมีการกำหนดสัดส่วนมูลค่าวัตถุดิบภายในประเทศ (local content) ร้อยละ 40 เพิ่มเติม สำหรับหมวดสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม จะใช้กฎการเปลี่ยนพิกัดควบคู่ไปกับกำหนดสัดส่วนมูลค่าวัตถุดิบภายในประเทศไม่ต่ำกว่า 30% เป็นเวลา 20 ปี ส่วนแหล่งกำเนิดสินค้าสำหรับสินค้าเกษตรจะใช้เกณฑ์ Wholly Obtain ขณะที่สินค้าอุตสาหกรรมจะใช้เกณฑ์กระบวนการผลิต

เหตุที่ไทยยอมลดแหล่งกำเนิดสินค้าของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเหลือ 30% ให้แก่ออสเตรเลีย เพราะอุตสาหกรรมกลุ่มนี้จะเปิดเสรีตามกรอบองค์การการค้าโลก (ดับเบิลยูทีโอ) ในปี 2548 อยู่แล้วและกลุ่มสินค้านี้เข้าไปทำตลาดในออสเตรเลียในแต่ละปีไม่มากนักส่วนรายการสินค้าอื่นๆ ยังคงแหล่งกำเนิดสินค้าไว้ที่ 40% ตามเดิม

4.3 ผลกระทบเชิงลบของเขตการค้าเสรีไทย – ออสเตรเลียที่ไทยได้รับ

ผลกระทบของผู้เลี้ยงโคนมในประเทศไทย เนื่องจากมีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนเนื้อและโคนมในประเทศไทยไม่ต่ำกว่า 1 ล้านครอบครัวที่ได้รับผลกระทบหลังการเปิดเขตการค้าเสรีไทย – ออสเตรเลีย เนื่องจากการนำเข้านมผงขาดมันเนยจากออสเตรเลียที่มีปริมาณมากขึ้น และคุณภาพน้ำนมดิบของไทยที่ไม่ได้มาตรฐาน ยังรวมถึงความได้เปรียบในอุตสาหกรรมโคนเนื้อและโคนมของออสเตรเลียที่มีความได้เปรียบทางภูมิอากาศที่เหมาะสม และพื้นที่ที่กว้างใหญ่ ทำให้ราคาสินค้าโคนเนื้อและโคนมของออสเตรเลียถูกกว่าไทยมากกว่าเท่าตัว ดังนั้นเพื่อการอยู่รอดของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนเนื้อและโคนมในประเทศไทย จึงจำเป็นต้องสร้างเอกลักษณ์ของโคนเนื้อและโคนมของประเทศไทย และสร้างค่านิยมในการบริโภคโคนเนื้อและโคนมที่ผลิตภายในประเทศ รวมทั้งภาครัฐและเกษตรกรจะต้องร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพของ โคนเนื้อและโคนมให้ได้คุณภาพตามมาตรฐาน

4.4 ผลกระทบเชิงบวกของเขตการค้าเสรีไทย – ออสเตรเลียที่ไทยได้รับ

สินค้าของไทยที่ได้รับประโยชน์จากการเปิดเขตการค้าเสรีไทย – ออสเตรเลีย ได้แก่ ข้าว กุ้งสด ผักและผลไม้ ทุ่นากระป๋อง รถยนต์ขนาดเล็ก รถปิกอัพ เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์พลาสติก สิ่งทอ และเสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องใช้ไฟฟ้า อัญมณีและเครื่องประดับ ฯลฯ ส่วนด้านธุรกิจบริการและการลงทุน ตลาดการค้าบริการและการลงทุนในออสเตรเลียจะเปิดกว้างขึ้น โดยออสเตรเลียอนุญาตให้คนไทยเข้าไปลงทุนในสาขาธุรกิจต่างๆ ร้อยละ 100 เช่น ที่ปรึกษากฎหมาย ซ่อมรถยนต์ สถาบันสอนภาษาไทย สถาบันสอนทำอาหาร และการผลิตสินค้าทุกประเภท

อุตสาหกรรมรถยนต์ของไทย หลังจากเปิดตลาด FTA จะทำให้ไทยส่งออกได้มากขึ้นถึงร้อยละ 30 ในส่วนของปิกอัพและรถยนต์นั่งขนาดเล็ก เพราะ FTA ทำให้ราคาขายในตลาดออสเตรเลียต่ำลงไปเกือบร้อยละ 10

อุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูปหลังจากเปิดตลาด FTA ทำให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันกับประเทศจีนและอินโดนีเซียได้มากขึ้น เนื่องจากประเทศไทยเสียภาษีร้อยละ 12.5 ในขณะที่สินค้าจากประเทศอื่นๆ เสียภาษีอัตราร้อยละ 25